

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carolina Källgren
08-563 085 34
carolina.kallgren@uka.se

Datum 2017-05-30
Reg.nr 42-00439-16

Linnéuniversitetet
Rektor

Linnéuniversitetets ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design

Universitetskanslersämbetets beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge Linnéuniversitetet tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design.

Ansökan och ärendets hantering

Linnéuniversitetet har den 13 oktober 2016 ansökt hos UKÄ om tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design. För granskning av ansökan har UKÄ utsett följande sakkunniga: Johan Redström (ordförande) professor, rektor vid Designhögskolan vid Umeå universitet, Nina Bjørnstad, docent vid Arkitektur- och designhögskolan i Oslo och Klaus Jung, avdelningschef, Royal Academy of the Arts i Haag. De sakkunnigas bedömning baseras på Linnéuniversitetets ansökan om examenstillstånd, komplettering angående doktorandtabell, antagning och examination, samt intervjuer som genomfördes den 23 februari 2017 i UKÄ:s lokaler. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Bedömningen av ansökan har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt utifrån de aspekter och kriterier som finns sammanställda i *Universitetskanslersämbetets prövning av ansökan om tillstånd att utfärda masterexamen* Högskoleverket reg.nr 643-2687-08. De sakkunnigas bedömning är att Linnéuniversitetet har de förutsättningar som krävs för att ge en konstnärlig masterexamen inom området design och att utbildningen uppfyller kraven i högskolelagen och de examensmål som anges i högskoleförordningen. UKÄ instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Beslut i ärendet har tagits av tf. myndighetschefen Annika Pontén efter föredragning av utredaren Carolina Källgren i närvaro av enhetschefen Viveka Persson, avdelningschefen Karin Järplid Linde och chefsassistenten Agnes Ers.

Annika Pontén

Carolina Källgren

Kopia till:

De sakkunniga

Granskning av ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design

Uppdraget

Linnéuniversitetet har den 13 oktober 2016 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design. Vi, Johan Redström (ordförande), professor och rektor vid Designhögskolan vid Umeå universitet och Nina Bjørnstad, docent vid Arkitektur- och designhögskolan i Oslo samt Klaus Jung, avdelningschef, Royal Academy of the Arts i Haag, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de aspekter som finns sammanställda i *Universitetskanslersämbetets prövning av ansökan om tillstånd att utfärda masterexamen* Högskoleverket reg.nr 643-2687-08. Underlag för bedömningen har varit Linnéuniversitetets ansökan om examenstillstånd, komplettering angående doktorandtabell, antagning och examination, samt intervjuer som genomfördes den 23 februari 2017 i UKÄ:s lokaler. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter samt lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ beslutar att ge Linnéuniversitetet tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen inom området design.

De sakkunniga

Nina Bjørnstad

Klaus Jung

Johan Redström

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
Linnéuniversitetet	Design - konstnärlig master	A-2016-10-4042
<p>Område för examenstillstånd</p> <p>Omdöme: Tillfredsställande</p> <p>Motivering: Linnéuniversitetet ansöker om tillstånd att utfärda konstnärlig masterexamen i området design. Huvudområdet kommer att vara <i>Design + Change</i>, vilket också blir namnet på programmet. ”+ <i>Change</i>” är del av namnet för institutionens samtliga program och syftar på miljöns genomgående inriktning mot förändringsprocesser och hållbarhetsfrågor.</p> <p>Området och huvudområdet ansluter till institutionen för designs forskningsplattform <i>Curious Design Change</i> vid Linnéuniversitetet. Masterprogrammet kommer att bygga på kandidatprogrammen <i>Design + Change</i> och <i>Visual Communication + Change</i>. På så sätt finns både en tydlig vetenskaplig och konstnärlig miljö att ingå i likväl som en etablerad grundutbildning att bygga vidare på.</p> <p>Det planerade masterprogrammet <i>Design + Change</i> ligger mycket nära den utveckling som sker inom samtidskonsten. Den här diskursen väver samman konstnärlig praktik och uttryck med ett grundläggande kritiskt förhållningssätt till hållbarhet och mångfald i såväl ekologisk som social och ekonomisk mening. Konsten, liksom design, intresserar sig här för komplexa frågor rörande hur vi lever, genom att undersöka, kommentera och inte minst genom att föreslå hur saker skulle kunna vara istället för hur de är. Inom design kan det mer specifikt handla om produkter och tjänster, men det kan också vara interventioner och radikala alternativ till hur saker skulle kunna vara.</p> <p>Masterprogrammet <i>Design + Change</i> tar fasta på den här utvecklingen i form av en utbildning som både tar till vara den kunskap som nu finns inom fältet, samtidigt som man mycket tydligt formulerar en agenda för att bidra till densamma.</p> <p>Behörig att söka till masterprogrammet är den som har Engelska B/6 eller motsvarande samt</p> <ul style="list-style-type: none"> • 90 högskolepoäng (hp) i huvudområdet design (inklusive ett självständigt arbete omfattande minst 15 hp) eller motsvarande • godkänd portfolio. <p>Institutionen för design ingår med ytterligare sex institutioner i fakulteten för konst och humaniora, en av fem fakulteter vid universitetet. Omkring 300 studenter är verksamma vid institutionen för design, i en högskola med 30 000 studenter. Masterprogrammet <i>Design + Change</i> är planerad för cirka 30 studenter.</p> <p>Av ansökan framgår att kursinnehållet har ett stort fokus på hållbarhetsfrågor där ett etiskt användande av jordens resurser ingår. Utbildningen genomsyras av ett interdisciplinärt perspektiv. Universitetets ledning bekräftade vid intervjun att det interdisciplinära arbetet avspeglas i Linnéuniversitetets strategi för att skapa plattformar mellan olika ämnen och discipliner.</p>		

Att utbildningen vilar på konstnärlig grund motiveras med att de konstnärliga perspektiven kan ge ett viktigt bidrag i mindre empiriskt orienterade fält såsom skapande av normer, berättelser, känslor och upplevelser för att främja ett hållbart samhälle. Komplexa teorier inom hållbarhet kan levandegöras med hjälp av konstnärligt gestaltande och utforskande. Lärarlaget bakom *Design + Change* är väl medvetet om samtida utvecklingstendenser inom konst- och designutbildning, vilket kommer till uttryck i utbildningens målsättningar och upplägg. Kombinationen av kompetenser och perspektiv som återfinns i lärargruppen ger studenterna en mycket god konstnärlig grund, vars bredd och djup kommer att förstärkas ytterligare av den team-baserade undervisningsmodell man utvecklat. Vår bedömning är att området för det sökta examenstillståndet är rimligt och ändamålsenligt i omfattning och avgränsning med avseende på såväl praktik och metodik, som teori och tematik. Området utgör en trovärdig konstnärlig helhet, där delarna stödjer helheten och varandra.

Det kommer att bli viktigt för masterprogrammet och institutionen för design att de inte arbetar isolerat, utan i nära samverkan med andra ämnen och forskningsmiljöer vid universitetet samt att utbildningen utvecklar samarbeten med nationella och internationella partneruniversitet för att stärka masterprogrammet ytterligare.

Sammanfattande bedömning: Aspekten område för examenstillstånd är tillfredställande.

Nära anknytning till utbildning på forskarnivå

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Forskningsmiljön i design vid Linnéuniversitetet är i många avseenden under uppbyggnad, men har genom rekryteringar stärkts väsentligt under senare tid. Man har nu en omfattande forskningsmiljö för att bedriva utbildning på avancerad nivå och med de ytterligare rekryteringar som planeras och genomförs kommer miljön att utvecklas ytterligare.

Masterprogrammets inriktning ligger i tydlig linje med Linnéuniversitetets forskningsstrategi. Programmet kommer således att kunna bedrivas under goda förutsättningar för nära relationer mellan forskning och utbildning inom relevanta forskningsområden.

Institutionens forskningsplattform *Curious Design Change* ingår också som del i andra interdisciplinära forskningsprogram och forskningsprojekt (exempelvis *The Bridge* i samarbete med IKEA) på Linnéuniversitetet. I institutionens forskningsstrategi finns en stark betoning på samverkan med både andra delar av universitetet och med det omgivande samhället. Forskningsmiljön är även delaktig i nationella och internationella nätverk.

Vid institutionen för design är en doktorand verksam, och två doktorandtjänster är under tillsättning inom området design. Institutionen saknar emellertid egen forskarutbildning och kommer därför att behöva arbeta med partnerinstitutioner för de doktorander man har för avsikt att anta. Den huvudsakliga forskningsanknytningen sker i nuläget genom lärarnas egna forskningsprojekt, både inom konstnärlig och vetenskaplig forskning. Antalet lärare som är disputerade, idag sex, kommer att öka i och med de rekryteringar som pågår. Masterprogrammet kommer att ha tillgång till en omfattande resurs av lärare som är antingen konstnärligt eller vetenskapligt kvalificerade.

Ett grundläggande syfte med ett masterprogram är att det förbereder studenterna för forskarutbildning. I konstnärliga områden är detta fortfarande inte en stor karriärväg, men den grundläggande principen att utveckla självständiga och kritiskt tänkande studenter som kan skapa nya perspektiv och kunskap gäller likväl. Jämfört med kandidatprogrammet som redan finns på plats,

Datum
2017-05-30Reg.nr
42-00439-16

erbjuder den avancerade nivån en högre nivå av konstnärliga uttryck och oberoende, samt mer omfattande begreppsmässiga grunder med hänsyn till studenternas förmåga att arbeta med komplexitet. Att utveckla sådana egenskaper är också av vikt för att kunna arbeta i interdisciplinära sammanhang. Vår bedömning är att studenterna kommer att få ett adekvat stöd i att utveckla olika metoder och kompetens beroende på vilken typ av design de syftar till att utöva.

Bedömningen är att programmet kan uppvisa en tydlig koppling till forskning inom ämnet och en anknytning till utbildning på forskarnivå, i form av disputerade och forskningsaktiva lärare och handledare. Doktorander är delaktiga i undervisningen, genom kurs- och projekttinnehåll.

Vi vill dock understryka vikten av att Linnéuniversitetet rekryterar doktorander till forskningsmiljön, vilka aktivt arbetar med den typ av framväxande och experimentella designpraktiker som studenterna i masterprogrammet introduceras i. Linnéuniversitetet bör prioritera, både centralt och på fakultetsnivå, att aktivt stötta institutionens arbete med att skapa en kritisk massa också på forskarutbildningsnivå, samt att ge institutionen de förutsättningar som krävs för en långsiktigt hållbar och stark forskningsmiljö.

Sammanfattande bedömning: Aspekten nära anknytning till utbildning på forskarnivå är tillfredställande.

Lärarkapacitet och lärarkompetens

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Det är en interdisciplinär inriktning som beskrivs i utbildningsplanen för masterprogrammet. Alla kurser kommer att undervisas av en grupp av minst tre lärare, där man inbördes delar på huvudansvar för design, teori respektive konstnärlig gestaltning. Denna struktur ger studenterna ett rikt och mångfacetterat bollplank för sina egna reflektioner runt sociala och politiska frågor samt konstnärliga kvaliteter. Samtidigt skapar den team-baserade strukturen ett tydligt kollegialt stöd i att hantera komplexa ämnesområden.

I den lärarlista som är bifogad ansökan är 22 lärare listade som anställda och undervisande på avancerad nivå. Av dessa är sex disputerade, varav en professor. Ytterligare en professor och två adjungerade professorer samt åtta lektorer är meriterade på konstnärlig grund. Dessutom finns det vid institutionen en anställd doktorand. Lärarnas ämneskunskaper omfattar i redogörelsen områdena industridesign, produktdesign, sociologi, grafisk design, arkitektur, inredningsarkitektur, keramik, glasdesign, metadesign, trä- och möbeldesign och konstnärlig praktik. Vår bedömning är att lärarna har relevant kompetens för utbildningen och att Linnéuniversitetet har ett tillfredställande antal lärare inom området design för att kunna bedriva utbildning på avancerad nivå. Utöver dessa 22 lärare pågår det rekrytering av fler lärare med antingen vetenskaplig eller konstnärlig kompetens.

Vid intervjun framkom det att Linnéuniversitetet följer upp fortbildning för lärare samt att lärarna har regelbunden tid till forskning i syfte att säkerställa en kontinuerlig kompetensutveckling.

Lärarna kommer att arbeta mellan 5 till 50 procent av sin tid i masterprogrammet, vilket kan framstå som något splittrat. Vid intervjun med studenterna framkom det att det vore önskvärt med en mera kontinuerlig kontakt mellan lärare och studenter. Detta är en situation som kräver en tydlig strategi för förbättring, och vi ser det som angeläget att Linnéuniversitetet framgent lägger stor vikt vid den slutliga planeringen av masterprogrammet för att säkra kontakten mellan lärare och studenter.

Datum
2017-05-30Reg.nr
42-00439-16

Sammanfattande bedömning: Aspekten lärarkapacitet och lärarkompetens är tillfredställande.

Utbildningens utformning**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** Masterprogrammet omfattar fyra terminers heltidsstudier. Utöver examensarbetet om 30 hp består programmet av elva kurser om minst 90 hp, där samtliga är på avancerad nivå (AN) inom huvudområdena design och transdisciplinär design med hållbarhet.

Utbildningsplanen samt kursplaner är utformade i enlighet med högskoleförordningen och examensbeskrivningen för masterexamen. Utbildningsplanen visar på att design även är en diskursiv praktik. Den kreativa förmågan inkluderar nyfikenhet, strukturerad forskning, kritisk reflektion och en medvetenhet om världen idag och i historien. Kursplanerna visar på en progression från uppdrag till projekt och slutligen ett examensarbete.

De fyra terminerna i programmet som leder fram till ett avslutande examensarbete, är tematiskt upplagda enligt följande:

- Den första terminen, Designprocesser och hållbarhetens komplexitet, är tänkt som en designprocess som börjar med utforskande metoder i olika material och fortsätter i en utforskande och kritiskt reflekterande process. Terminen har funktionen att föra studenter med olika förkunskaper till en jämn nivå med en gemensam förståelse samt att introducera de viktigaste disciplinära delarna i programmet.
- Den andra terminen, Framväxande designdiscipliner och normkreativitet, introducerar nya och kritiska designmetoder i programmet.
- Den tredje terminen, Design och förändring, tar designteori till mer strategiska och systemiska nivåer, och fungerar även som huvudintroduktion till designforskning.
- Den fjärde terminen görs ett avslutande examensarbete/designprojekt. Studenten genomför självständigt en hel designprocess i ett projekt med fokus på förändring och hållbarhet.

Både utbildningsplanen och kursplaner visar att upplägget är nära kopplat till forskningsplattformen, *Curious Design Change*.

Hela utbildningen genomsyras av en interdisciplinär struktur. Även om vissa kurser orienterar sig mot konst och design och andra kurser mot andra ämnen, så finns det en ständig närvaro av design och ämnesövergripande delar i utbildningens uppbyggnad. Den team-baserade undervisningsmodellen innebär att studenten i varje kurs och projekt kommer att ha tillgång till en lärare med huvudansvar för teori, konstnärligt uttryck respektive design. Den här pedagogiska modellen baserad på tre lärare i varje lärarlag och kurs, kommer att bidra till att ge studenterna en bred och djup kunskap och en gedigen konstnärlig grund.

Vi bedömer att innehållet i utbildningen är väl genomtänkt och att utformningen av masterprogrammet säkerställer att studenterna har förutsättningar att nå examensmålen.

Sammanfattande bedömning: Aspekten utbildningens utformning är tillfredställande.

Kvalitetssäkring**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** Av ansökan framgår att det finns en tydlig koppling mellan det planerade masterprogrammet och universitetets ramverk för kvalitetsarbete, med sitt system av programråd,

Datum
2017-05-30Reg.nr
42-00439-16

kurs- och programutvärdering, utbildningsråd etcetera. Detta kvalitetssystem säkerställer att kvalitetsrelaterade problem och omständigheter upptäcks och hanteras på ett systematiskt sätt.

Vid intervju tillfället klargjordes hur institutionen hanterar konstnärliga och interdisciplinära aspekter som inte alltid fångas upp av mer traditionella format som kursutvärderingar. På fakultetsnivå finns det en prodekan med uppdrag att arbeta med kvalitets- och utvärderingsfrågor inom de konstnärliga områdena. På institutionsnivå arbetar man systematiskt med en nära dialog mellan lärare och studenter samt med den återkoppling man får via externa lärare för att fånga upp kvalitetsrelaterade frågor rörande exempelvis konstnärlig höjd.

Arbetet med lärarlag i samtliga kurser möjliggör ett starkt kollegialt stöd för utvärdering inom ramen för den kontinuerliga kursutvecklingen. Det finns en tydlig medvetenhet och strategi för ett systematiskt kvalitetsarbete inom det konstnärliga området i de avseenden sådana aspekter faller utanför det mer allmänna och universitetsövergripande kvalitetsarbetet.

Sammanfattande bedömning: Aspekten kvalitetssäkring är tillfredställande.

Infrastruktur

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Linnéuniversitetet är väl utrustat med verkstäder för de olika utbildningarna. Vid universitetet finns bland annat textil- och screenverkstad, träverkstad, materialverkstad, experimentlabb för handarbete i olika material, materialbibliotek, fotolabb, ateljéer, datorsal och studios. Biblioteket är väl utbyggt och både lärare och studenter har gott inflytande på framtida inköp.

Studenthälsan är väl utbyggd och erbjuder en stor mängd kurser, grupper och föreläsningar.

Sammanfattande bedömning: Aspekten infrastruktur är tillfredställande.

Samlat omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Sammanfattningsvis är vår bedömning att Linnéuniversitetet har förutsättningar för att ge utbildning för konstnärlig masterexamen inom området design. Med sitt genomgripande fokus på förändringsarbete och hållbarhetsfrågor kommer masterprogrammet *Design + Change* att utgöra ett mycket värdefullt komplement till befintliga mastersprogram i design. Vi menar också att det därför finns ett studentunderlag för programmet i relation till existerande program, eftersom man som student här arbetar med en unik inriktning.

En nära anknytning till utbildning på forskarnivå uppnås genom en nära koppling mellan utbildningsplan och övergripande forskningsplan, samt att forskare och doktorander deltar i utbildningen med ett stort engagemang. Området relaterar tydligt till institutionens utbildningar på grundnivå.

Det är vår bedömning att studenterna kommer att arbeta i en välfungerande och stimulerande konstnärlig och vetenskaplig miljö, där lärarkapaciteten och lärarkompetensen är tillfredställande. De har av allt att döma en god fysisk och psykosocial miljö med tillgång till ändamålsenlig infrastruktur.

Vi bedömer att utbildningens utformning är tillfredsställande, med en målmedveten progression inom konstnärliga processer och en kombination av praktik och teori, samt av konstnärlig utbildning, designpraktik och forskning. Utbildningens kvalitetssäkring är en del av det övergripande kvalitetssäkringssystemet vid Linnéuniversitetet, där särskild uppmärksamhet ägnas åt närmare detaljer kring konstnärlig utbildning och bedömningen av kvalitetssäkringen blir tillfredsställande.

Vi bedömer att lärosätet kommer att ha möjlighet att förverkliga sina intentioner för masterprogrammet. Tillgång till resurser och infrastruktur såsom bibliotek och verkstäder, samt god tillgång till expertis inom alla viktiga områden finns på plats, och vi kan inte se att några förutsättningar saknas för att masterprogrammet ska kunna bedrivas framgångsrikt.

En viktig faktor för bedömningen är att denna utbildning har potential att bli ett relevant och inflytelserikt tillägg till det befintliga nationella och internationella designutbildningslandskapet. En viktig styrka i programmet är att det, genom att arbeta med hur design och designutbildning kan bidra till utvecklingen av våra samhällen för att göra dem mer hållbara, engagerar sig mycket i hur den akademiska världen och den högre utbildningen interagerar med och bidrar till samhället i stort. Vi, de sakkunniga, rekommenderar därför att ansökan ska beviljas.